

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 29/2016-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2016 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészáros (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jakubom Mandelíkom, PhD., Advokátska kancelária JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 531/2011 a jeho rozsudkom z 26. novembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. marca 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci

namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 531/2011 a jeho rozsudkom z 26. novembra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) č. k. 18 C 123/2009-25 z 15. októbra 2009 súd prvého stupňa zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Bratislava I č. k. 14 Ro 49/2008-10 z 12. marca 2008 a súčasne sťažovateľovi (t. j. odporcovi v súdnom konaní) uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi (Slovenská lekárska komora; ďalej aj „SLK“) sumu 66,39 eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 6 % od 1. marca 2005 do zaplatenia z titulu neuhradeného členského príspevku sťažovateľa pre rok 2005. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd poukázal na § 14 a § 15 ods. 2 zákona č. 219/2002 Z. z. o povolani lekára, o Slovenskej lekárskej komore, o povolani zubného lekára, o Slovenskej komore zubných lekárov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 219/2002 Z. z.“) a zápisnicu zo snemu Slovenskej lekárskej komory z 1. februára 2004, z ktorej vyplýva, že členský príspevok v Slovenskej lekárskej komore bol na rok 2005 okrem výnimiek schválený vo výške 2 000 Sk. Sťažovateľovi, ktorý neuhradil členský príspevok pre rok 2005, tak okresný súd uložil povinnosť na jeho úhradu spolu s úrokom z omeškania podľa § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka.

2.1 Proti uvedenému rozsudku okresného súdu podal (s výnimkou výroku o zrušení platobného rozkazu) sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu v napadnutej časti. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol: *„Z obsahu súdneho spisu bolo zistené, že súd prvého stupňa v súlade s § 115a ods. 2 v spojení s § 200ea ods. 1 O.s.p. (drobné spory) využil možnosť prejednať vec bez nariadenia pojednávania na základe predložených listinných dôkazov. ...*

Vzhľadom k námietke premlčania uplatnenej odporcom v odvolaní sa súd druhého stupňa vysporiadal najprv s jej dôvodnosťou. Odporca pri počítaní premlčacej doby vychádzal z dátumu 04. 03. 2008, kedy mal byť nárok podľa prezenčnej pečiatky súdu na návrhu na začatie konania uplatnený na súde. Nakoľko splatnosť žalovaného členského príspevku bola internými predpismi stanovená na 28. 02. 2005, vychádzal z toho, že nárok bol uplatnený po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Z obsahu spisu však vyplýva, že chybou podateľne bol návrh na začatie konania nesprávne opatrený prezenčnou pečiatkou dňa 04. 03. 2008, avšak návrh bol preukázateľne osobne podaný na súde dňa 28. 02. 2008, t. j. posledný deň premlčacej doby. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd dospel k záveru, že k uplatneniu nároku došlo zo strany navrhovateľa v zákonom stanovenej premlčacej dobe podľa § 101 a § 122 ods. 2 O.z. a námietka premlčania uplatnená odporcom je nedôvodná.

Odvolací súd za nedôvodné vyhodnotil aj námietky odporcu vytykajúce nesprávne právne posúdenie veci súdom prvého stupňa.

Vznik, postavenie, práva a povinnosti Slovenskej lekárskej komory upravoval súčinnosťou do 31. 12. 2004 zák. č. 219/2002 Z. z. o povolaní lekára, o Slovenskej lekárskej komore, o povolaní lekára, o Slovenskej komore zubných lekárov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý bol od 01. 01. 2005 nahradený zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V zmysle ust. § 43 ods. 1 zák. č. 578/2004 Z. z. bola zákonodarcom zabezpečená právna kontinuita existencie pôvodnej Slovenskej lekárskej komory zriadenej podľa zák. č. 219/2002 Z. z. tak, že z nej bola zriadená Slovenská lekárska komora podľa zák. č. 578/2004 Z. z., ktorá sa stala jej univerzálnym právnym nástupcom, vrátane jej orgánov zriadených do 31. 12. 2004 vykonávajúcich pôsobnosť podľa zák. č. 578/2004 Z. z. až do ustanovenia nových orgánov komory podľa zák. č. 578/2004 Z. z. Z uvedeného tak vyplýva aj záväznosť a viazanosť rozhodnutí orgánov komory (snemu) prijatých do 31. 12. 2004 pre tieto orgány komory aj od 01. 01. 2005, keď zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť priamo zo zákona alebo interného rozhodnutia orgánov komory zánik rozhodnutí prijatých do 31. 12. 2004 pôvodnými orgánmi komory pre činnosť orgánov komory zriadenej od 01. 01. 2005.

Výraznou zmenou účinnou od 01. 01. 2005 bolo zavedenie dobrovoľného členstva v Slovenskej lekárskej komore, ktoré do 31. 12. 2004 bolo podľa § 14 ods. 1, 3 zák. č. 219/2002 Z. z. povinné a vznikalo ex lége (zo zákona) zápisom do registra lekárov. Členstvo v Slovenskej lekárskej komore bolo od 01. 01. 2005 založené na princípe dobrovoľnosti a viazané na žiadosť lekára o zápis do zoznamu členov (§ 50, § 51 zák. č. 578/2004 Z. z.). V zmysle ust. § 95 ods. 3 zák. č. 578/2004 Z. z. sa člen komory, ktorý bol ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona členom komory zriadenej podľa doterajších predpisov, stal členom komory podľa tohto zákona. Podľa § 51 ods. 2 zák. č. 578/2004 Z. z. však mohol takýto člen slobodne požiadať o vyčiarknutie zo zoznamu členov, čo zodpovedá novozavedenému princípu dobrovoľnosti členstva v komore.

Z dôkazov založených v súdnom spise je zrejmé, že odporcovi ako lekárovi vzniklo členstvo v Slovenskej lekárskej komore ex lége č. 219/2002 Z. z. a podľa § 95 ods. 3 zák. č. 578/2004 Z. z. sa tak stal aj členom Slovenskej lekárskej komory zriadenej a transformovanej zákonom č. 578/2004 Z. z. Odporca v priebehu konania nepreukázal a ani netvrdil, že by došlo k zániku členstva v Slovenskej lekárskej komore v dôsledku ním podanej žiadosti o vyčiarknutie zo zoznamu členov. Vzťahovala sa tak naňho povinnosť platiť členský príspevok, ktorého výšku a splatnosť stanovovali vnútorné predpisy navrhovateľa (§ 52 ods. 2 písm. c), d), ods. 3 zák. č. 578/2004 Z. z.). Súd prvého stupňa mal výšku a splatnosť členského príspevku za preukázanú zo zápisnice Snemu Slovenskej lekárskej komory zo dňa 01. 12. 2004, v zmysle ktorej bol členský príspevok pre rok 2005 splatný do 28. 02. 2005 a jeho výška pre odporcu predstavovala sumu 2.000,- Sk (66,39 Eur).

Súd prvého stupňa vychádzal zo správne zisteného skutkového stavu, na ktorý správne aplikoval ust. § 14 a 15 zák. č. 219/2002 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2004, vo vzťahu k otázke vzniku členstva odporcu v Slovenskej lekárskej komore. Vzhľadom na vyššie uvedenú zmenu právnej úpravy v čase rozhodnom pre posúdenie trvania žalovaného nároku je však súdu prvého stupňa potrebné vytknúť nereflektovanie novej právnej úpravy zavedenej s účinnosťou od 01. 01. 2005 zákonom č. 578/2004 Z. z. a jej dôsledky na práva a povinnosti a postavenie členov Slovenskej lekárskej komory podľa zák. č. 219/2002 Z. z. Uvedené pochybenie súdu sa však vzhľadom k zneniu ust. § 43 ods. 1, § 52 ods. 2 písm. c),

d), ods. 3, § 95 ods. 1, 3 zák. č. 578/2004 Z. z. nedotklo vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

K namietanému rozporu ust. § 14 ods. 1, 3 zák. č. 219/2002 Z. z. s č. 17 Smernice Rady 93/16/EHS odvolací súd uvádza, že predmetná smernica reguluje výkon lekárskeho povolania pre štátnych príslušníkov členského štátu, ktorý vykonávajú lekárske povolanie na území iného členského štátu a námietky odporcu sú preto v tomto smere irelevantné. Odvolací súd tak nezistil žiaden nesúlad na vec sa vzťahujúcej právnej úpravy s právom Európskej únie a Európskych spoločenstiev. Výklad znenia uvedenej smernice zo strany odporcu považuje odvolací súd za účelový a nelogický. Irelevantné je aj tvrdenie odporcu, že vyplnenie Evidenčného listu zo dňa 01. 07. 2003 nemalo smerovať k vzniku členstva v Slovenskej lekárskej komore, nakoľko členstvo bolo v danom čase povinné a ako už bolo spomenuté vznikalo zo zákona s následnou možnosťou po 01. 01. 2005 požiadať o vyčiarknutie zo zoznamu členov. Oporu v zákone nemá ani argumentácia odporcu o nemožnosti súdneho vymáhania nároku na zaplatenie členského príspevku navrhovateľovi, nakoľko sa jedná o záväzkovoprávny vzťah člena a samosprávnej stavovskej organizácie v zmysle podľa § 488 O. z. vzniknutý na základe zákona v zmysle ust. § 489 O. z.

Vecne správne je aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania, ktorý v konaní úspešnému navrhovateľovi podľa § 142 ods. 1 O. s. p. priznal náhradu trov konania spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku za návrh a z trov právneho zastúpenia, ktoré boli navrhovateľom uplatnené správne a dôvodne (odvolacie námietky odporcu ani v tomto smere neobstoja).

Vzhľadom k vyššie uvedenému odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil. “

3. Sťažovateľ svoje argumenty a výhrady proti postupu a napadnutému rozsudku krajského súdu rozdelil do ôsmich bodov.

3.1 Po prvé, sťažovateľ odôvodnenie krajského súdu, pri ktorom sa stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa, považuje za nesprávne právne posúdenie veci. Sťažovateľ uvádza, že výslovne prejavil vôľu nestáť sa členom SLK už 16. júla 2003

vyplnením tlačiva slúžiaceho na zápis do registra lekárov, ktorý síce SLK označila ako evidenčný list člena Slovenskej lekárskej komory, ale v členských údajoch ponechala sťažovateľovi na výber druh členstva (riadny člen, čestný člen, dôchodca, mladý lekár, registrovaný, udržiavací poplatok). Sťažovateľ z ponúknutých možností označil riadok 036 „registrovaný“. Podľa v tom čase účinného zákona sa sťažovateľ podľa jeho presvedčenia nedobrovoľne stal členom SLK. Táto skutočnosť by mala mať podľa jeho názoru rozhodujúci význam aj na posúdenie členstva v SLK na obdobie po 1. januári 2005, odkedy je už členstvo v SLK len dobrovoľné. Sťažovateľ po celú dobu, ešte pred začatím napadnutého súdneho konania, svoje členstvo v SLK popieral, čo navonok podľa jeho názoru prejavoval nielen tým, že nerealizoval práva člena SLK a neplatil členské príspevky, ale aj tým, že sa proti ich vymáhaniu bránil. Je toho názoru, že aj keď SLK o vyčiarknutie zo zoznamu členov písomne nepožiadala, svoju vôľu nebyť ako člen SLK evidovaný prejavil najneskôr v odvolaní proti rozsudku č. k. 22 C 55/2007-56 z 12. septembra 2009, ktorý sa týkal členského príspevku za rok 2004.

3.2 Ďalej, podľa sťažovateľa v prípade neplatenia členského príspevku sťažovateľom mala SLK povinnosť najskôr rozhodnúť o disciplinárnom previnení. Podľa sťažovateľa je nesporné, že ak až do 31. mája 2010 nebola pre člena SLK ustanovená povinnosť riadne a včas platiť členské príspevky, bola povinnosť SLK tieto skutočnosti oznamovať svojim členom; v prípade sťažovateľa SLK túto povinnosť podľa jeho názoru preukázateľne neplnila. Vymáhanie splnenia povinnosti platiť členský príspevok je preto podľa presvedčenia sťažovateľa možné len na základe právneho titulu, t. j. právoplatného rozhodnutia, ktorým sa konštatuje, že sťažovateľ sa dopustil disciplinárneho previnenia neplatením členského príspevku. Až na základe právoplatne uznaného disciplinárneho previnenia možno podľa názoru sťažovateľa súdne vymáhať nezaplatený členský príspevok a začať tak chrániť majetok SLK, ktorého súčasťou sa už v podobe pohľadávky stáva nezaplatený členský príspevok po tom, ako rozhodnutie o disciplinárnom previnení nadobudne právoplatnosť; nezaplatený členský príspevok nie je majetkom SLK. Podľa odkazu sťažovateľa na základe § 172 až § 175 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) možno vymáhať len nezaplatený registračný poplatok, nie však členský príspevok. V prípade sťažovateľa nebolo podľa jeho názoru preukázané, a krajský súd sa touto

skutočnosťou podľa jeho slov ani nezaoberal, že sa dopustil disciplinárneho previnenia, pretože disciplinárna komisia ako etický a disciplinárny orgán SLK nevykonala podľa mienky sťažovateľa disciplinárnu právomoc v súlade so zákonom a disciplinárnym poriadkom.

3.3 Po tretie, sťažovateľ k žiadosti o polozenie prejudiciálnej otázky a následnému vysporiadaniu sa krajského súdu s ním namietaným rozporom § 14 ods. 1 a 3 zákona č. 219/2002 Z. z. s čl. 17 smernice Rady č. 93/16/EHS (ďalej len „smernica“) uvádza, že súbežné povinné členstvo v SLK a povinná registrácia lekára zavedená zákonom č. 219/2002 Z. z. boli dôvodom na upustenie od jednej z dvoch súčasne požadovaných podmienok, keďže požiadavka na splnenie viac ako jednej podmienky bola považovaná za rozpor s čl. 17 smernice (v čl. 17 smernice sú alternatívy oddelené vylučovacou spojkou „alebo“) a zákonodarca upustil od povinného členstva v SLK, keďže podmienkou na výkon zdravotníckeho povolania lekára od 1. januára 2005 je len jeho registrácia v SLK. Článok 17 smernice podľa sťažovateľa vytvoril jednotné podmienky pre všetkých lekárov vykonávajúcich lekárske povolanie v Európskej únii a dáva každému členskému štátu oprávnenie požadovať na výkon lekárskeho povolania od svojich vlastných štátnych príslušníkov niektorú z alternatív „*povolenie alebo členstvo alebo registrácia v profesijnej organizácii alebo inštitúcii*“. Označenie výkladu sťažovateľa za účelový a nelogický pri absencii označenia (i) skutočností, ktoré krajský súd považoval za dokázané, (ii) dôkazov, o ktoré skutkové zistenia sa krajský súd opiera, (iii) úvah, ktorými sa krajský súd spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, (iv) ako aj právnych úvah, na základe ktorých podľa čl. 17 smernice ako príslušného ustanovenia právne záväzného aktu Európskej únie, ktorý má prednosť pred národnou legislatívou, krajský súd posudzoval dokázané skutočnosti, nemožno podľa sťažovateľa označiť inak ako porušenie jeho práva na súdnu ochranu. Krajský súd podľa názoru sťažovateľa zvolil pri interpretácii ustanovenia čl. 17 smernice prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti.

3.4 Sťažovateľ v ďalšom bode uvádza, že hoci v odvolaní poukázal na rozpor § 95 ods. 3 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých

zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 578/2004 Z. z.“) s čl. 17 smernice a nezákonnosť „*preklopenia protiprávneho členstva v SLK*“ do novej právnej úpravy, odvolací súd sa s týmto právne relevantným argumentom vôbec nevysporiadal.

3.5 Po piate, krajský súd nechal podľa námietky sťažovateľa tiež bez povšimnutia jeho vyjadrenie z 8. marca 2011, v ktorom podľa jeho presvedčenia písomným dôkazom potvrdil neoprávnené združovanie osobných údajov dotknutých osôb získaných na základe rôznych právnych podkladov v registri lekárov a v evidencii členov SLK, ktoré bolo podľa sťažovateľa potvrdené vykonanou kontrolou Úradu na ochranu osobných údajov, ktorým tento preukázal neoprávnené nakladanie s osobnými údajmi sťažovateľa.

3.6 Sťažovateľ taktiež namieta, že nedal súhlas s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania ani sa výslovne nevzdal práva na prerokovanie veci, dokonca výslovne vyhlásil, že s ohľadom na potrebu prednostnej aplikácie právne záväzného aktu Európskej únie a položenú prejudiciálnu otázku nepovažuje spor za drobný. Počas celého obdobia konania na okresnom súde aj krajskom súde nebol sťažovateľ podľa jeho vyjadrenia písomne ani inými náhradnými spôsobmi predvolaný na verejné prerokovanie svojej veci, nebol ani vyzvaný, aby sa vyjadril, či možno pojednávať v jeho neprítomnosti. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo podľa jeho názoru v súvislosti s odňatím možnosti konať pred súdom porušené jeho právo na spravodlivý proces.

3.7 Po siedme, od podania odvolania 6. júna 2011 do doručenia napadnutého rozsudku krajského súdu uplynul podľa sťažovateľa veľmi dlhý čas, ak ide o drobný spor. Hoci sťažovateľ nepodal sťažnosť na prietahy v tomto konaní, doba, v ktorej krajský súd rozhodoval, trvala 2 roky a 6 mesiacov. Odvolací súd v tomto čase vykonal podľa sťažovateľa jediný procesný úkon z 21. novembra 2011, ktorým vrátil okresnému súde spis a uložil mu, aby vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či trvá na svojom odvolaní a či ho nechce doplniť. Sťažovateľ reagoval podaním z 2. decembra 2011, ktorým potvrdil svoje odvolanie. Krajský súd iný procesný úkon podľa sťažovateľa nevykonával, čím podľa neho porušil aj právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

3.8 Na záver sťažovateľ uviedol, že v rovnakej veci už všeobecné súdy vydali v jeho prospech dva právoplatné rozsudky krajského súdu č. k. 3 Co 159/2010-190 a č. k. 14 Co 142/201-216 [sťažovateľ neuviedol celé znenie spisovej značky s riadne uvedeným rokom v rámci znenia spisovej značky za lomkou, pozn.]. Vzhľadom na uvedené skutočnosti vychádza sťažovateľa z názoru, že výrok a tomu zodpovedajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu porušili jeho právo na súdnu ochranu.

4. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezhom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave bolo porušené.

Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave bolo porušené.

Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Co/531/2011-141 zo dňa 26. novembra 2013 a vracia na ďalšie konanie Krajskému súdu v Bratislave.

Ústavný súd priznáva vzhľadom na dĺžku konania a zhodnotenie aktivít súdu, ako aj aplikáciu zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, finančné zadosťučinenie sťažovateľovi vo výške 1000 eur, ktoré je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd priznáva advokátovi sťažovateľa náhradu trov právneho zastupovania.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

III.

6. Úvod záverov ústavného súdu z predbežného prerokovania sťažnosti patrí vzhľadom na predmet sporu pred všeobecnými súdmi konštatovaniu, že v pôvodnom konaní ide o prípad posudzovaný ako tzv. bagateľná vec (sťažovateľ bol zaviazaný na zaplatenie sumy 66,39 eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 6 % od 1. marca 2005 do zaplatenia). Za daných okolností už samotný predmet sporu v napadnutom konaní zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu (porov. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015) dôvod na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní. Ak totiž Občiansky súdny poriadok vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku (pozri § 238 ods. 5 a § 239 ods. 4 OSP; bez ohľadu na uvedené je však potrebné mať na pamäti § 237 OSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdництва. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci

prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (porov. IV. ÚS 358/08), resp. v prípadoch, ak pôjde o intenzitu zásahu kolidujúcu s podstatou a zmyslom základných práv a slobôd (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 1996/13, bod 27).

7. Napriek uvedenému ústavný súd považoval za vhodné vyjadriť sa k sťažnosti aj z hľadiska možnej prítomnosti iných dôvodov na jej odmietnutie pri predbežnom prerokovaní, resp. možnosti prijatia sťažnosti na ďalšie konanie vzhľadom na sťažovateľom namietané porušenie označených ústavných práv.

8. Na základe vlastnej činnosti ústavný súd zistil, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu bolo podané dovolanie 27. februára 2014. Podľa oznámenia okresného súdu bol spis 3. októbra 2014 predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Ku dňu predbežného prerokovania sťažnosti sa spis stále nachádza na najvyššom súde.

8.1 Z čl. 127 ods. 1 ústavy pramení, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

8.2 Na základe princípu subsidiarity ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porov. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných

prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

8.3 V zmysle už popísaných konklúzií možno uzavrieť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany jeho základných práv a slobôd, ktorý bol v sťažovateľovej veci využitý (t. j. podané dovolanie), pričom vo veci dosiaľ nebolo najvyšším súdom o dovolaní právoplatne rozhodnuté. Inak povedané, v tejto chvíli sa sťažnosť podaná ústavnému súdu javí byť predčasne podaná, keďže existuje iný orgán verejnej moci (najvyšší súd) oprávnený poskytnúť ochranu sťažovateľovým základným právam a slobodám.

8.4 Posudzujúc sťažnosť sťažovateľa, ústavný súd uzatvára, že prijatím sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (porov. mutatis mutandis II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014, IV. ÚS 146/08, IV. ÚS 420/2011). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobovateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu

8.5 Reflektujúc takto pertraktované závery, ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

8.6 Ako addendum ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom závery rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, najmä jeho body 51, 53, 54) a podľa ktorého, majú na zreteli účel základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní, bude sťažovateľovi lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (porov. napr. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

9. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom krajského súdu, je potrebné upozorniť, že účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vymedzil ústavný súd vo svojej skoršej judikatúre tak, že *„účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu“* (II. ÚS 26/95). Sťažovateľ podal sťažnosť ústavnému súdu v čase, keď bolo konanie pred krajským súdom právoplatne skončené, a teda právna neistota bola v čase podania sťažnosti ústavnému súdu odstránená. V tomto smere je potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2016